

Мір і шчасце дзецям

Што можа быць чалавечней за шчырыя, сапраўды мацярынскія клопаты аб дзецях!

Дзецям мы аддаём сваю любоў і сэрца. Нястомна з дня ў дзень выхоўваем іх, ствараем умовы для нармальнага развіцця, абараняем ад несправядлівасці з адзіным жаданнем дапамагчы ім вырасці людзьмі з чыстай, шчырай душой, з моцнай воляй і імкненнямі да ўсяго перадавага, прагрэсіўнага, людзьмі будучыні! Гэтым і кіравалася сесія савета Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчыны, калі рэкамендавала нацыянальным жаночым дэмакратычным арганізацыям зацвердзіць 1 чэрвеня Міжнародным днём абароны дзяцей.

У краінах капіталу дзеці — першыя ахвяры палітыкі імперыялістаў. Узростаючае беспрацоўе, галеча, агульнае зніжэнне жыццёвага ўзроўню пазбаўляюць дзяцей самых неабходных умоў для фізічнага развіцця. Сістэматычнае недаданне і жорсткае эксплуатацыя дзіцячай працы прыводзяць да масавых захворванняў і эпідэмій, і дзіцячая смертнасць дасягае ў гэтых краінах небывалых размераў. Там няспынна растуць ваенныя бюджэты, а асігнаванні на ахову здароўя, народную асвету і са-

цыяльнае забеспячэнне ўсё больш скарачаюцца.

Падпалышчыкі новай вайны прыкладаюць усе намаганні да таго, каб маральна разбэшціць дзяцей, выхавачь іх у духу нянавісці да іншых народаў.

Прымаючы рашэнне аб

1 чэрвеня—Міжнародны дзень абароны дзяцей

устаўленні Міжнароднага дня абароны дзяцей, сесія Савета МДФЖ кіравалася жаданнем давесці да свядомасці кожнай маці, кожнай жанчыны яе адказнасць за абарону жыцця дзяцей, за іх выхаванне.

Жанчыны, дзе б яны ні жылі, на якой бы мове яны ні размаўлялі, заўсёды імкнуцца да міру, дзеля шчасця сваіх дзяцей. Што можа быць жудасней за вайну? Есць раны, якія нішто не можа залычыць, гэта раны маці, страціўшых сваіх дзяцей на вайне, гэта раны дзяцей, якіх вайна зрабіла сіратамі.

Мы кланодзімся аб усіх дзецях — белых і чорных, дзяцей Пекіна і Парыжа, Масквы і Лондана, дзяцей Нью-Йорка і Кубы.

Шлях да разбраення павінен быць пракладзены рашучай барацьбой народаў супраць сіл вайны, за такі мір, у якім чалавецтва зможа жыць без страху перад пагрозай ядзернай вайны. І няхай ведаюць падпалышчыкі вайны, што сілы міру не дрэмлюць. Жанчыны, маці не супакояцца, пакуль будзе існаваць пагроза вайны. Жанчыны каланіяльных краін паведамляюць жудасную праўду аб эксплуатацыі, хваробах і высокай смертнасці сваіх дзяцей — самых няшчасных дзяцей на свеце.

Мы ганарымся і радуемся, што дзеці Савецкай краіны акружаны любоўю і ласкай народа. Сям'я і школа выхоўваюць падростаючае пакаленне ў духу любові да сваёй Радзімы, павагі і дружбы да ўсіх народаў.

Будучыня належыць дзецям. І мы хочам, каб гэтая будучыня была шчасливай. А для гэтага патрэбен трывалы мір на зямлі. Таму ўвесь савецкі народ вядзе мужную барацьбу за мір ва ўсім свеце.

Закончыліся заняткі ў школах. Тысячы піянерскіх лагераў падрыхтаваліся да сустрэчы дзетвары, якая будзе адпачываць у лесе, ля мора, будзе хадзіць у цікавыя паходы і экскурсіі, займацца ў гуртках следопытаў, пранікаць у таемніцы лесу, паднімацца на высокія горы, марыць аб пакаранні космасу...

Мы верым у перамогу розуму, у пермогу міралюбных сіл, якія прымусяць правячы коды сваіх краін стаць на шлях узаемаразумення і супрацоўніцтва. Мы павінны дабіцца спынення гонкі ўзбраенняў, дабіцца ўсеагульнага і поўнага разбраення, ліквідаваць пагрозу ракетна-ядзернай вайны.

Абараняць светлую радасць дзяцінства — гэта значыць, абараняць мір.

Л. П. АЛЕКСАНДРОўСКАЯ, народная артыстка СССР, член Беларускага рэспубліканскага камітэта абароны міру.

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАНЧЫННІКАМІ

№ 44 (628)

Чэрвень 1962 г.

Год выдання 8-ы

Часовая, але неабходная мера

Зварот ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР да усіх рабочых і работніц, калгаснікаў і калгасніц, рабочых і работніц саўгасаў, савецкай інтэлігенцыі, да ўсяго савецкага народа

дзе, то можна з поўнай падставой сказаць, што працаўнікі ўскі многае зрабілі для ўздыму сельскагаспадарчай вытворчасці. Валавая прадукцыя сельскай гаспадаркі з 1953 па 1961 год павялічылася ў 1,6 раза, вытворчасць збожжжа за гэты час узрасла з 5 мільярдаў 36 мільянаў пудоў да 8 мільярдаў 422 мільянаў пудоў, што з'яўляецца вялікай перамогай. Цяпер патрэбы краіны ў збожжы на харчовыя мэты поўнасцю задавальняюцца. Вытворчасць мяса (у забойнай вазе) за гэты ж час узрасла з 5 мільянаў 800 тысяч тон да 8 мільянаў 800 тысяч тон, малака — з 36 мільянаў 500 тысяч тон да 62 мільянаў 500 тысяч тон, яек — з 16 мільярдаў штук да 29 мільярдаў штук; выпрацоўка цукру з цукровых буракоў павялічылася з 3 мільянаў 434 тысяч тон да 6 мільянаў 85 тысяч тон і г. д.

Адаючы належнае намаганням працаўнікоў калгасаў і саўгасаў, мы ні ў якім разе не можам быць задаволены вынікамі, дасягнутымі ў сельскагаспадарчай вытворчасці. Яе ўзровень пакуль яшчэ недастатковы, каб забяспечыць узросшы попыт насельніцтва на некаторыя прадукты харчавання і перш за ўсё на прадукты жывёлагадоўлі.

У чым жа справа?

Усяляму непрадузятаму чалавеку лёгка зразумець, што цяжкасці, аб якіх ідзе гутарка, з'яўляюцца цяжкасцямі нашага бурнага росту.

Савецкая эканоміка развіваецца імкліва. Насельніцтва нашай краіны, асабліва гарадское, расце вельмі хутка. З 1953 па 1961 год яно павялічылася на 29 мільянаў, у тым ліку гарадское на 28 мільянаў чалавек. З году ў год ра-

стуць грашовыя даходы працоўных. У 1961 годзе яны павялічыліся ў параўнанні з 1953 годам на 42 мільярды рублёў, або на 87 працэнтаў.

Умовы сацыялізма даюць кожнай савецкай сям'і ўпэўненасць у заўтрашнім дні. У нас даўно знята праблема беспрацоўя, дзяржава забяспечвае людзей у старасці і пры страце працаздольнасці. Яна бярэ на сябе велізарныя расходы на жыллёваму будаўніцтву, бясплатнаму медыцынскаму абслугоўванню, бясплатнаму навучанню ў школах і вышэйшых навучальных установах.

Калі ў капіталістычных умовах кожная працоўная сям'я вымушана большую частку сваіх даходаў граціць на кватэрную плату, на медыцынскае абслугоўванне і аплату навучання дзяцей, адкладваць зберажэнні на чорны дзень, то наша савецкая сям'я большую частку сваіх даходаў выкарыстоўвае на тое, каб лепш харчавацца, апранацца. Гэта натуральна, параджае высокі попыт на такія прадукты харчавання, як мяса, каўбасныя вырабы, масла. Паглядзіце, таварышы, на колькі больш пачалі ў нас за апошнія гады купляць высокакаштоўных прадуктаў харчавання! Напрыклад, у 1953 годзе праз дзяржаўны гандаль было прададзена мяса і мясных прадуктаў 1 мільярд 757 тысяч тон, а ў 1961 годзе — 4 мільяны 33 тысячы тон, малака і малочных прадуктаў адпаведна — 1 мільярд 980 тысяч тон і 9 мільянаў 393 тысячы тон, масла — 330 тысяч і 632 тысячы тон, цукру — 2 мільяны 410 тысяч тон і 4 мільяны 550 тысяч тон, яек — 2 мільярды 45 мільянаў і 5 мільярдаў 860 мільянаў штук.

Няма сумнення, што ў далейшым патрэбы савецкіх людзей, у тым ліку і ў прадуктах харчавання, будуць расці яшчэ хутчэй. Пастаянны рост народнага дабрабыту — закон сацыялістычнага грамадства, прадмет галоўных клопатаў Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада.

Сакавіцкі Пленум ЦК КПСС, які адбыўся нядаўна, усебакова ўзважыў нашы магчымасці і намеріў канкрэтныя практычныя меры, накіраваныя на тое, каб забяспечыць высокі ўзровень вытворчасці прадуктаў харчавання ў краіне.

Што для гэтага трэба зрабіць? Перш за ўсё, неабходна ўсмярна ўзмацніць дапамогу калгасам і саўгасам у развіцці магутнай матэрыяльна-тэхнічнай базы, рашуча палепшыць выкарыстанне зямлі і тэхнікі, павысіць узровень арганізацыі працы, зрабіць здабыткам усіх калгасаў і саўгасаў вопыт перадавоў сельскагаспадарчай вытворчасці і дасягненні сельскагаспадарчай навукі.

Апрача таго, трэба яшчэ больш узмацніць матэрыяльную зацікаўленасць усіх калгаснікаў, рабочых саўгасаў і спецыялістаў у развіцці грамадскай гаспадаркі, у максімальным павелічэнні вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў пры найменшых затратах працы і сродкаў.

Трэба сказаць, дарагія таварышы, што за апошні час Цэнтральны Камітэт партыі і Савецкі ўрад не раз абмяркоўвалі пытанне аб узмацненні матэрыяльна-тэхнічнай дапамогі калгасам і саўгасам з тым, каб стварыць лепшыя ўмовы для арганізацыі вытворчасці, у тым ліку і для жывёлагадоўлі.

Акрамя пэўных асігнаванняў на бюджэт, калгасы за кошт зніжэння цен на машыны і іншыя тавары вытворчага прызначэння атрымліваюць значныя дадатковыя сродкі.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Мовай лічбаў

73 тысячы агульнаадукацыйных школ на 19,4 мільёна вучнёўскіх месц узведзена ў СССР за гады Савецкай улады толькі па дзяржаўнаму будаўніцтву. Многа школ пабудавана калгасамі. Цяпер усе дзеці вучацца. Савецкі Саюз з'яўляецца краінай суцэльнай пісьменнасці.

На 65 мовах вядзецца выкладанне ў школах Савецкага Саюза. Дзецям прадастаўлена магчымасць атрымліваць адукацыю на сваёй роднай мове.

Больш за 4,5 мільёна дзяцей выхоўваецца ў дзіцячых садах і яслях.

З мэтай павышэння матэрыяльнай зацікаўленасці калгасаў і саўгасаў у рэзкім павелічэнні вытворчасці і здачы жыўлы і ітшукі дзяржаве Савет Міністраў Саюза ССР пастанавіў павысіць з 1-га чэрвеня 1962 года закупачныя цэны на жывёлу, да закупачныя цэны на жывёлу, ітшукі, прадаваемыя калгасамі дзяржаве ў сярэднім па краіне на 35 працэнтаў. У сувязі з гэтым адпаведна павысіліся цэны на мяса і малочныя прадукты, а таксама на масла.

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савет Міністраў СССР звярнуў да ўсіх рабочых, работніц, калгаснікаў і калгасніц, рабочых і работніц саўгасаў, савецкай інтэлігенцыі, да ўсяго савецкага народа з заклікам, каб савецкія людзі правільна зразумелі неабходнасць гэтай часовай меры.

Спадыаемся, што нашым чытачам будзе цікава прачытаць шчырую і адкрытую размову нашай партыі і ўрада са сваім народам. Таму друкуем гэты зварот цалкам.

* * *

Дарагія таварышы! Цэнтральны Камітэт партыі і Савецкага ўрада вырашылі звярнуцца да савецкага народа з гэтым пільным і разгледзець у ім некаторыя сур'ёзныя пытанні развіцця нашай сельскагаспадарчай вытворчасці і задавальнення ўзрастаючых запатрабаванняў насельніцтва ў прадуктах харчавання, асабліва ў мясе і масле. Партыя і ўрад лічаць неабходным адкрыта сказаць аб тых цяжкасцях, якія ўзнікаюць у забеспячэнні насельніцтва гарадоў мяснымі прадуктамі, і выкласці меры па пераадоленню гэтых цяжкасцей у блэйшы час.

Савецкія людзі ведаюць, з якой настойлівасцю наша партыя змагаецца за павелічэнне вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў.

Калі азірнуцца назад і ўважліва аглядаць шлях, які прайшла наша сельская гаспадарка пасля вераснёўскага Пленума ЦК КПСС, які адбыўся ў 1953 го-

Часова, але неабходная мера

(Пачатак на 1-й стар.)

У мінулым годзе былі зніжаны цэны на сельскагаспадарчыя машыны, запасныя часткі, гаручае і ўстаноўлены льготы па падаходнаму падатку. У разліку на год гэта дае эканомію калгасам 900 мільёнаў рублёў. У лютым 1962 года Савет Міністраў СССР прыняў пастанову аб зніжэнні цэн для калгасаў на будаўнічыя матэрыялы, метал і металавырабы. У разліку на год гэта дае калгасам эканомію 250 мільёнаў рублёў. Акрамя таго, саўгасам сёлета выдзелены звыш устаноўленага плана асінванні на капітальнае будаўніцтва для жывёлагадоўлі ў суме 210 мільёнаў рублёў.

Такім чынам, за кошт зніжэння цэн на ўказаныя матэрыялы і дадатковых асінванняў на патрэбы жывёлагадоўлі сельская гаспадарка атрымлівае дадаткова 1 мільярд 360 мільёнаў рублёў у старых грошах. Гэта вельмі сур'ёзны ўклад у справу развіцця сельскай гаспадаркі.

Важнае значэнне для развіцця сельскай гаспадаркі маюць таксама правільныя і эканамічна абгрунтаваныя закупачныя цэны на сельскагаспадарчыя прадукцыю. Яны павінны поўнасьцю пакрываць выдаткі вытворчасці і разам з тым забяспечваць неабходныя назапашванні для расшырэння ўзнаўлення.

За апошні час партыя і ўрад ажыццявілі таксама рад важных мер па ўпарадкаванні нарыхтоўчых цэн на прадукты сельскай гаспадаркі. Нарыхтоўчыя цэны на сельскагаспадарчыя прадукты былі павышаны. У выніку эканоміка калгасаў і саўгасаў умацавалася, матэрыяльная зацікаўленасць калгасаў і калгаснікаў прыкметна ўзрасла. Дзяржава выдаткавала на гэтыя мэты многія мільярды рублёў. Але, як паказвае вопыт развіцця гаспадаркі, гэтых укладанняў яшчэ недастаткова для таго, каб пераадолець сур'ёзнае адставанне жывёлагадоўлі, найбольш працаёмкай галіны сельскай гаспадаркі.

Кожны дарослы чалавек ведае, што, перш чым з'явіцца на стале мяса, малако і масла, трэба патраціць шмат працы, асабліва ў нашых суровых кліматычных умовах, калі ў большасці раёнаў краіны сем-восем месяцаў працягваецца асенне-зімовы перыяд, што ўскладняе ўтрыманне жывёлы і вытворчасць кармоў. Патрабуюцца велізарныя затраты сродкаў і працы для будаўніцтва жывёлагадоўчых памяшканняў, механізацыі і электрыфікацыі ферм.

Пры цяперашнім узроўні механізацыі жывёлагадоўлі і прадукцыйнасці працы ў калгасах і саўгасах затраты на вытворчасць мяса і малака вельмі вялікія, яны значна перавышаюць тыя цэны, па якіх дзяржава купляе гэтыя прадукты.

У выніку гэтага ў нас яшчэ шмат калгасаў, дзе жывёлагадоўля прыносіць не прыбытак, а страты і часам з'ядае нават тыя назапашванні, якія калгас атрымлівае ў іншых галінах свайой гаспадаркі. Нельга не задумацца над такімі лічбамі. Сабекошт 1 цэнтнера буйнай рагатай жывёлы (у жывой вазе) у 1960 годзе быў роўны 91,6 рубля, у 1961 годзе — 88 рублям, а закупачная цана — 59,1 рубля; сабекошт цэнтнера свініны ў 1960 годзе

быў 122,6 рубля, у мінулым годзе — 118 рублёў, а закупачная цана — 82,3 рубля; птушкі — сабекошт у 1960 годзе — 140,5 рубля, у 1961 годзе — 133,5 рубля, а закупачная цана — 82,2 рубля.

Хоць, як бачыце, сабекошт мяса і малака крыху знізіўся, але ўсё ж закупачныя цэны не пакрываюць фактычных затрат на вытворчасць мяса. Выходзіць, што калгас церпіць страты на кожным кілаграме мяса і малака, атрыманага ім. Ясна, што пры такім становішчы калгас матэрыяльна не зацікаўлен у павелічэнні вытворчасці гэтых прадуктаў. Дзе ж выйце? Трэба павысіць закупачныя цэны на мяса і малака, каб вытворчасць гэтых прадуктаў была эканамічна выгаднай для калгасаў, каб яна давала ім неабходныя назапашванні, матэрыяльна зацікаўлівала іх у хуткім павелічэнні вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі. Але для гэтага спатрэбіцца велізарныя сродкі. Паўстае пытанне, адкуль узяць іх?

Магчыма, трэба пайсці на тое, каб зменшыць сумы даходаў, якія размяркоўваюцца ў калгасах на працы. Не, гэта мера прывяла б да зніжэння матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў і падарвала б эканамічныя асновы калгаснай вытворчасці. Яна, значыць, прынесла б не карысць, а шкоду. Яна не стымулявала б, а наадварот, скоўвала б развіццё жывёлагадоўлі.

Магчыма, у імя хутчэйшага ўздыму вытворчасці мяса і малака трэба было б перакласці сюды сродкі ў шкоду ўмацавання абароназдольнасці і развіцця прамысловасці? Вядома, усе савецкія людзі разумеюць, што нельга стаць на гэты шлях.

Мы жывём не ў беспаветранай прасторы. Пакуль існуе імперыялізм, захоўваецца і небяспека новых войнаў. Не сакрыт, што міжнародная рэакцыя на чале з ЗША цяпер узмоцнена бразгае зброяй, вядзе ліхаманкавую гонку ўзбраенняў і выношвае планы раптоўнага ракетна-ядзернага нападу на СССР і іншыя сацыялістычныя краіны: яе палітыкі і генералы гавораць аб гэтым адкрыта. Больш таго, аб гэтым адкрыта сказаў прэзідэнт Злучаных Штатаў Амерыкі пан Д. Кенедзі. Ён заявіў: «Пры некаторых акалічнасцях мы, магчыма, працягнем ініцыятыву ў ядзерным канфлікце з Савецкім Саюзам».

Такім чынам, міжнародная абстаноўка, якая склалася, настойліва патрабуе, каб Савецкі Саюз, усе краіны сусветнай сацыялістычнай сістэмы заўсёды былі гатовы даць сакрушальны адпор любому агрэсару. А, як вядома, умацаванне абароназдольнасці не абыходзіцца без вялікіх расходаў, без вялікіх затрат. Але іншага выйсця, на жаль, няма. Імперыялісты прывыклі паваяваць толькі сілу, і, калі яны да гэтага часу не пачалі вайну, то толькі таму, што ведаюць нашу эканамічную і ваенную магутнасць, ведаюць, што Савецкая краіна мае цяпер усё неабходнае, каб ахалодазіць ваяўнічы запал любых агрэсараў.

Магчыма, можна перакласці частку сродкаў у сельскую гаспадарку за кошт скарачэння ўкладанняў у металургічную, хімічную, машынабудаўнічую і іншыя

галіны прамысловасці? Нельга пайсці і па гэтым шляху. Гэта прывяло б да падрыўу эканамічнай базы ўсёй народнай гаспадаркі, у тым ліку і сельскай гаспадаркі.

Дзяржава асгноўвае велізарныя сродкі на жыллёвае будаўніцтва, на развіццё сеткі медыцынскіх устаноў, школ. Толькі за апошнія чатыры гады 50 мільёнаў савецкіх грамадзян, гэта значыць амаль чвэрць насельніцтва краіны, справілі наваселле. Магчыма, можна адшукаць некаторыя сродкі за кошт скарачэння жыллёвага будаўніцтва? Савецкія людзі разумеюць, што нельга пайсці і па гэтым шляху.

Значыць, неабходнасць павышэння закупачных цэн іменна ў інтарэсах хуткага росту вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі відавочная. Адсюль вынікае неабходнасць павышэння і рознічных цэн на мяса, мясныя прадукты і масла.

У некаторай часткі насельніцтва можа ўзнікнуць пытанне, а ці нельга, павысіўшы закупачныя рознічныя цэны на мяса і мясныя прадукты? Калі нават дапусціць, што дзяржава знайшла б дадатковыя сродкі на гэтыя мэты за кошт павышэння цэн, напрыклад, на гарэлку, тытунь і некаторыя іншыя вырабы, то і ў гэтым выпадку нельга, павысіўшы закупачныя цэны, пакінуць на ранейшым узроўні рознічныя цэны. Пры недахваце мяса гэта стварыла б глебу для спекуляцыі і яшчэ больш ускладніла б вырашэнне задачы бесперабойнага забеспячэння гарадоў прадуктамі жывёлагадоўлі.

У цяперашні час, пры недахваце мяса, насельніцтва вымушана пераплачваць значныя сумы асобам, якія, карыстаючыся цяжкасцямі з вытворчасцю мяса, спекулююць на гэтым і нажываюць вялікія грошы. Калі мы павысім закупачныя цэны, то будучы створаны лепшыя магчымасці для росту прадукцыйнасці працы ў калгасах. На гэтай аснове павялічыцца вытворчасць прадуктаў жывёлагадоўлі, і ў далейшым патрэбы насельніцтва ў мясе будучы поўнасьцю задавальняцца праз гандлёвую сетку на больш танных цэнах. Таму павышэнне цэн на мяса, на якое мы часова ідзем, акупіцца, дасць свае выгады насельніцтву.

Улічваючы ўсё гэта, ЦК КПСС і Савет Міністраў СССР вырашылі павысіць закупачныя цэны на мяса буйнай рагатай жывёлы, свіней, авечак, коз і птушкі ў сярэднім на 35 працэнтаў. Адначасова вырашана павысіць рознічныя цэны на мяса і мясныя прадукты ў сярэднім на 30 працэнтаў, а таксама на масла ў сярэднім на 25 працэнтаў.

Цэнтральны Камітэт партыі і Савецкі ўрад усведамляюць, што само па сабе павышэнне цэн — мера непажаданая. Партыя разумее, што павышэнне цэн на мяса, мясныя прадукты і масла з'явіцца пэўным выдаткам, крыху зменшыць магчымасці насельніцтва купляць гэтыя прадукты, адаб'ецца на бюджэце сям'і.

Ідучы на павышэнне закупачных і рознічных цэн на мяса, мясныя прадукты і масла, Цэнтральны Камітэт партыі і Савецкі ўрад думалі аб тым, каб, наколькі гэта магчыма, зменшыць выдаткі насельніцтва, выкліканыя павышэннем рознічных цэн. З гэтай мэтай зніжаны рознічныя цэны на цукар, а таксама на штательныя тканіны і вырабы з гэтых тканін. Мільёны людзей карыстаюцца ў нас грамадскім харчаваннем. Улічваючы гэта, адпаведныя цэны на мясныя стравы прызнана мэтазгодным павысіць у нязначных размерах.

Павышэнне закупачных і рознічных цэн — мера неабходная. Яна дазволіць калгасам зрабіць дадатковыя расходы на механізацыю работ у жывёлагадоўлі, будаўніцтва памяшканняў, на павелічэнне вытворчасці кармоў, а, значыць, і павялічыць вытворчасць мяса і малака. У той жа час яна паслужыць справе ўмацавання матэрыяльнай зацікаўленасці калгасаў і калгаснікаў у выніках свайой працы. Гэта мера будзе садзейнічаць хуткаму павелічэнню вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі, ад чаго, у канчатковым выніку, выйграе ўсё савецкі народ.

Акрамя таго, трэба сказаць, што ў цяперашні час цэны на мяса і масла ў параўнанні з некаторымі іншымі прадуктамі харчавання адносна зніжаны. Здарылася гэта ў значнай меры таму, што цэны на мяса і масла ў свой час без дадатковых эканамічных абгрунтаванняў былі зніжаны ў большай ступені, чым на такія прадукты харчавання, як, напрыклад, алей, цукар, бульба. У цяперашні час цэны на мяса ў нашай краіне значна ніжэйшыя, чым у радзе капіталістычных краін, якія вызначаюцца высокаразвітай сельскай гаспадаркай.

Зразумела, гэта было б вельмі добра, калі б больш нізкія рознічныя цэны выніклі ў нашай краіне з больш высокай прадукцыйнасці працы ў сельскай гаспадарцы. Вядома, аднак, што ўзровень пра-

дукцыйнасці працы ў сельскай гаспадарцы СССР пакуль яшчэ, на жаль, ніжэйшы, чым у некаторых капіталістычных краінах з развітай сельскай гаспадаркай.

У гэтых умовах больш нізкія рознічныя цэны на мяса, мясныя прадукты, масла толькі дэзарганізуюць вытворчасць. Сапраўды, хіба можна прызнаць нармальным, што дзяржава прадае прадукты жывёлагадоўлі са значнай стратай? Так, у мінулым годзе затраты дзяржавы на закупку, перапрацоўку і гандаль у разліку на цэнтнер ялавічыны (у забойнай вазе) складалі 138,6 рубля, а рознічная цана за цэнтнер ялавічыны ў сярэднім за ўсе гатункі — 110,8 рубля. Усе затраты дзяржавы на цэнтнер свініны (у забойнай вазе) былі роўны 167,2 рубля, а рознічная цана за цэнтнер у сярэднім за ўсе гатункі — 155,6 рубля. Масло таксама каштуе дзяржаве даражэй за рознічныя цэны на яго.

Калі падлічыць гэта на ўвесь аб'ём гандлю, то няцяжка пераканацца, што дзяржава церпіць страты ад гандлю прадуктамі жывёлагадоўлі на многія сотні мільёнаў рублёў. Таму трэба ўнесці неабходныя папраўкі ў закупачныя і рознічныя цэны на мяса і тым самым стварыць больш спрыяльныя ўмовы для павелічэння вытворчасці жывёлагадоўчых прадуктаў.

Дарагія таварышы! Цэнтральны Камітэт партыі і Савет Міністраў СССР выказваюць цвёрдае ўпэўненасць, што рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы, савецкая інтэлігенцыя, усе савецкія людзі правільна зразумеюць эканамічную і палітычную неабходнасць такой меры дапамогі сельскай гаспадарцы, як павышэнне закупачных цэн і адпаведна рознічных цэн на прадукты жывёлагадоўлі, і зробіць усё магчымае, каб хутчэй стварыць поўны дастатак у краіне сельскагаспадарчых прадуктаў.

Нельга ўяўляць справу так, быццам рух да камунізма адбываецца без пераадолення цяжкасцей. Будаўніцтва новага жыцця — не слізганне па паркеце, дзе цяжка ні сучка, ні задзірынкі.

Ажыццяўленне вялікіх планаў камуністычнага будаўніцтва выклікае і некаторыя цяжкасці, але цяперашнія цяжкасці пераадолець значна лягчэй, чым тыя, якія былі ў нас у мінулым.

У сваім сацыяльным развіцці мы дасягнулі вялікіх вышынь. Аднак было б памылкай, маючы сур'ёзныя дасягненні ў развіцці народнай гаспадаркі, аддаваць бестурботнасці, заспакоенасці і зазнайству.

Партыя і ўрад яшчэ і яшчэ раз звяртаюць увагу савецкіх людзей на тое, што ўздым сельскай гаспадаркі — кроўная справа ўсёй партыі, усяго народа.

У нашай краіне ўжо цяпер няма саўгасаў і калгасаў, у якіх сабекошт мяса і малака значна ніжэйшы, чым закупачныя цэны. І няма сумнення, што ў самы бліжэйшы час усе калгасы і саўгасы зробіць вялікі крок наперад у вытворчасці мяса, малака, узнімуць прадукцыйнасць працы, рэзка знізяць затраты на вытворчасць прадуктаў. А калі прадуктаў будзе многа, калі на іх вытворчасць будзе многа зніжання затраты працы, тады можна будзе зменшыць закупачныя цэны і адначасова зніжаць рознічныя цэны.

XXII з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза прыняў новую Праграму КПСС. У ёй пастаўлены выклікаюць адказныя задачы ў галіне далейшага развіцця сельскай гаспадаркі. Цяпер, пасля сакавіцкага Пленума ЦК КПСС, калгасы і саўгасы прымаюць дзейсныя меры да таго, каб рашуча ўзняць вытворчасць прадуктаў жывёлагадоўлі. З гэтай мэтай у бягучым годзе значна расшыраюцца пасевы кукурузы, цукровых буракоў, гарошу, кармавога бобу і іншых культур. Цяпер неабходна праявіць клопат аб тым, каб вырашыць высокі ўраджай збожжы, кукурузы, цукровых буракоў, гарошу, бобу. Тады калгасы і саўгасы будучы мець дастатак кармоў, будучы хутка нарошчваюць вытворчасць прадуктаў жывёлагадоўлі.

Дарагія таварышы! Некаторае павышэнне цэн на мяса і мясныя прадукты, а таксама на масла — гэта мера часовая. Партыя ўпэўнена, што савецкі народ па-спяхова ажыццявіць меры, намечаныя сакавіцкім Пленумам ЦК КПСС у галіне сельскай гаспадаркі. Узнімецца ўзровень механізацыі, павысіцца прадукцыйнасць працы, знізіцца сабекошт атрымліваемай прадукцыі, што дасць магчымасць у недалёкай будучыні зніжаць цэны на прадукты сельскай гаспадаркі.

Цэнтральны Камітэт КПСС і Савецкі ўрад упэўнены, што савецкія людзі правільна зразумеюць пытанні, узнятыя ў гэтым звароце, прыкладуць усе сілы да таго, каб хутчэй ажыццявіць вялікія планы камуністычнага будаўніцтва.

**ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КПСС,
САВЕТ МІНІСТРАЎ СССР.**

Салігорскія будаўнікі

НА ЗДЫМКУ: перадавыя будаўнікі 2-га Салігорскага калійнага камбіната Уладзімір Гурывіч (злева), Надзежда Яновіч, Анатолій Клязовіч і Канстанцін Новік. Фота П. Наватарова.

Пакарыцелі беларускай цаліны

УПАЧАТКУ XX стагоддзя рускі паэт-дакадэнт Фёдар Салагуб пісаў:

В лесу болото,
В болоте мох.
Родился кто-то,
Потом сдох.

Гэта быў лямант разгубіўшага мяшчаніна, які канчаткова страціў веру ў жыццё, маральна разаброўся і капітуляваў перад сіламі рэакцыі. Але ў дарэвалюцыйнай Беларусі на Палессі былі такія мясціны, дзе жыццё чалавека, праходзіла амаль што па гэтай формуле. У глушы лясоў, сярод тонкай багны нараджаліся людзі, вялі жорсткую непаспелую барацьбу з прыродай і паміралі, не ўбачыўшы нічога светлага, нават не пакінуўшы памяці аб сабе. Працэс цывілізацыі зусім не закранаў гэтых месцаў, і людзі тут знаходзіліся ледзь што не ў становішчы першабытных дзікуноў. З болей і жалем абмяшчаў усяму свету скарпу беларусаў Янка Купала: «Палешукі мы, а не чалавекі».

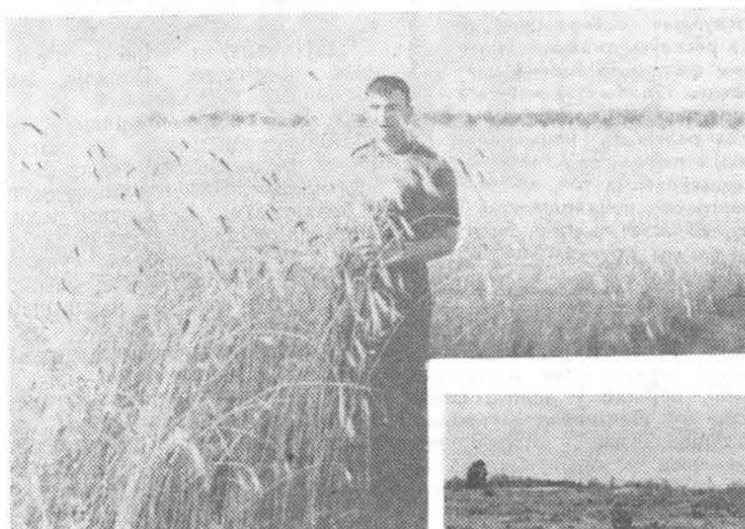
З таго часу мінула ўжо шмат год. Савецкая Беларусь ператварылася ў перадавую індустрыяльна-калгасную рэспубліку. Карэнным чынам змянілася жыццё насельніцтва. А балоты засталіся. Засталіся не толькі як напамінак аб мінулым, але і як сур'ёзная перашкода ў развіцці нашай сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Савецкая ўлада не магла мірыцца з тым, што трэцяя частка тэрыторыі рэспублікі — каля 7 мільёнаў гектараў патэнцыяльна пладародных зямель не служаць чалавеку, што ўсю гэтую вялізную плошчу займаюць балоты ці забалочаныя глебы. Па закліку партыі разгарнулася барацьба за асваенне беларускай цаліны. Асабліва шырокі памер прыняла яна ў апошні час. За пасляваенныя гады ў рэспубліцы былі асушаны балоты для сельскагаспадарчага выкарыстання на плошчы каля 600 тысяч гектараў.

Сямігадовы план прадугледжвае далейшае расшырэнне асушальных работ і нацэльвае беларускіх меліяратараў на новы рубжэ — 1 200 тысяч гектараў.

Прайшоўшыя тры гады паказалі, што заданні сямігадкі паспяхова выконваюцца. Прывядзем канкрэтны прыклад.

Дука забалочаны вадзбор ракі Арэсы. Агульная плошча балот і забалочаных зямель у гэтым вадзборы перавышае 100 тысяч гектараў. У 1961 годзе на Арэсе было засеяна больш 45 тысяч гектараў асушаных зямель. На гэтай плошчы хлебарабы дабіліся надзвычайных поспехаў. У сярэднім

Вось якія ўрадкі збожжавых вырошчваюць на асушаных землях хлебарабы Брэстчыны.

з гектара тут сабрана 17,2 цэнтнера жыта, 17,6 цэнтнера ячменю і 203 цэнтнеры бульбы. Кожны гектар асвоеных зямель даў каля чатырох тысяч кармавых адзінак. Мы падкрэсліваем — гэта сярэднія лічбы. Паказчыкі асобных гаспадарак значна вышэй. Так, у саўгасе імя Дзесяцігоддзя БССР, які поўнацю вядзе сваю гаспадарку на асушаных тарфяна-балотных глебах, штогод атрымліваюць з гектара па 24—25 цэнтнераў збожжавых (ячмень, авёс, азімае жыта), па 232 цэнтнеры бульбы і каля 430 цэнтнераў зялёнай масы сіласных культур.

Зараз асушальныя работы ў басейне Арэсы разам з рэканструкцыяй асушальных сістэм ажыццяўляе Любанскае будаўніча-мантажнае ўпраўленне.

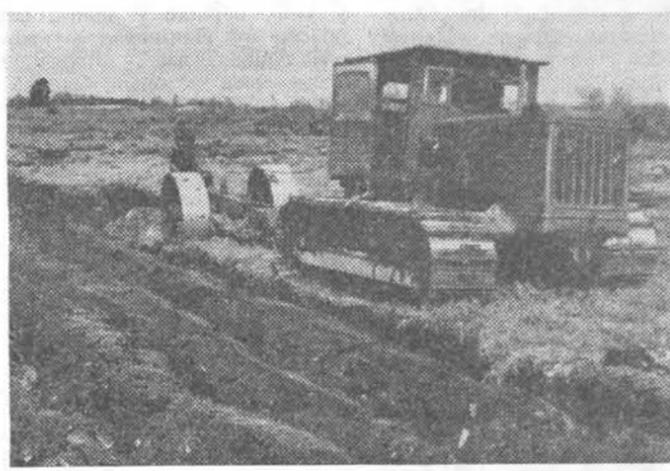
— Добра працавалі мы ў мінулым годзе, — гаворыць дырэктар ўпраўлення Анатоль Барысавіч Ігнатавіч. — Пры плане ўводу ў сельскагаспадарчае карыстанне 2 865 гектараў мы перадалі калгасам і саўгасам 3 280 гектараў.

Любанскія меліяратары вырашылі ў 1962 годзе ўвесці ў пастаянную эксплуатацыю 3200 гектараў асушаных і асвоеных зямель.

Весці паспяховае наступленне на балоты меліяратарам дапамагае сучасная тэхніка. У любым будаўніча-мантажным ўпраўленні ў рэспубліцы, дзе б ні пабывалі, вы убачыце магутныя трактары «С-80» і «С-100» апошніх мадыфікацый, бульдозеры, кустарэзы-дрэнаўкладчыкі і многія іншыя машыны і механізмы. Гэта не асобныя элементы механізацыі, а спецыяльна створаная комплексная сістэма машын па меліярацыі балот і забалочанай зямлі. Стварыў яе калектыў Цэнтральнага навукова-даследчага інстытута механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны СССР, які знаходзіцца ў Мінску. За гэтае выдатнае творчае дасягненне дырэктару інстытута акадэміку Міхаілу Яфрэмавічу Мацэпуру прысуджана Ленінская прэмія.

Значна змянілася за апошні час і тэхналогія меліярацыйных работ. Асноўная задача пры стварэнні асушальных сістэм састаіць у тым, каб карэнным чынам змяніць водны, паветраны, цеплавы і пажыўны рэжым глебы, забяспечыць найбольш спрыяльныя ўмовы для росту і развіцця культурных раслін. Дагэтуль яна рашалася ў асноўным шляхам пракладкі адкрытай асушальнай сеткі. Але вопыт паказаў, што гэты шлях не лепшы. Адкрытыя канавы ўскладняюць выкарыстанне тэхнікі, апрацоўку глебы, пасев і ўборку ўрадкі. Яны з'яўляюцца расаднікам пустазелля, патрабуюць штогод значных грашовых затрат на догляд і рамонт, нарэшце, з-за іх прыходзіцца будаваць вялікую колькасць мастоў для пераезду транспарту і прагону жывёлы. Больш дакладным спосабам асушэння зямель з'яўляецца

вялікую работу па стварэнню новых гатункаў сельскагаспадарчых культур. Праца іх завяршылася поспехам. Гатунак аўса Серабрысты раяніраван у БССР у 1957 годзе. Іншыя гатункі: авёс Брэсцін балотны, Мінскі 17, ячмень 458, Эрэктум 106, яравая пшаніца Л-47, азімае жыта Івацэвіцкае зараз праходзяць Дзяржаўнае конкурснае гатункавыпрабаванне. Праведзеныя даследаванні паказалі, што на добра асушаных тарфяна-балотных глебах пры правільнай агратэхніцы яны здольны даваць устойлівыя ўра-

Ворыва асушанага балота цяжкім балотным плугам на трактары «С-80».

джалі — па 30—40 і больш цэнтнераў з гектара.

Так, агульнымі сіламі меліяратараў-практыкаў, калгасных хлебарабаў і вучоных вядзеца

НА ЗДЫМКУ: жалезабетонны шлюз на магістральным канале ў саўгасе «Волна».

наступленне на беларускую цаліну — балоты і забалочаныя землі. Усё менш застаецца іх на карце рэспублікі. І ўжо недалёкі той час, калі яны канчаткова знікнуць, а на месцы іх будуць шумець калгасныя нівы, цвісці сады.

Радасна адчуваць, што гэта ўжо не мары, не фантастычныя задумы, а рэальнасць нашага жыцця.

В. БАРКАН.

Ачыстка асушанага балота ад хмызняку.

Нам здавалася, што мы на Радзіме

Паважаная рэдакцыя! Атрымалі ваша віншаванне, за якое вельмі ўдзячны. У часопісе «Радзіма» я доўга разглядала фотаздымак Мінска. Я ніколі ў ім не была, але многа прачытала аб гэтым горадзе-героі, і мы зайздросцім, што вы ў ім жывіце. Мы трапілі за межы нашай Радзімы, як і многія іншыя людзі. Калі скончылася вайна, мы змалодушнічалі і не вярнуліся на Радзіму. У мяне ёсць сын, якому 28 год. Жывучы тут, ён не атрымаў патрэбнай адукацыі і не мае спецыяльнасці, якая б забяспечыла яго жыццё. Мне гэта вельмі цяжка. Тут патрэбны грошы для та-

го, каб атрымаць адукацыю і набыць спецыяльнасць. Мы ўсім сіламі стараемся, каб наш сын не забываў сваю родную мову, сваю Радзіму. Мы заўсёды ганарымся дасягненнямі нашай краіны. Для нас было вялікім святам, калі мы змаглі пабыць на канцэрце хору імя Аляксандрава, убачыць труп Майсеева, і цяпер сын з нецярплівацю чакае прыезду ў г. Таронта ансамбля украінскіх танцораў.

Калі слухалі і глядзелі выступленні артыстаў нашай Радзімы, то забываліся, дзе мы знаходзімся. Нам здавалася, што мы на Радзіме. Пасля выступленняў не хацелася выходзіць з залы. Бачылі і слухалі Ю. Гагарына і Г. Цітова, хацелася б бясконца на іх глядзець.

Атрымліваю многа пісем ад сваякоў і знаёмых. Пішучы, як іх дзеці вучыліся, атрымалі спецыяльнасць, маюць добрых сяброў. Мне, як маці, яшчэ больш цяжка робіцца за сына, хочацца, каб сын быў сапраўдным чалавекам.

Яшчэ раз дзякуем за віншаванне. Жадаем вам усім поспеху ў вайшай рабоце.

А. БАГАНСКАЯ.

Канада.

Чыстая праўда

Паважаныя сябры з «Голасу Радзімы»! Хачу падзякаваць вам за пісьмо і за прысланыя газеты. Я іх сам чытаю і даю чытаць другім. У 6, 7 і 8 нумарах «Голасу Радзімы» я прачытаў «След вядзе за мяну». Аб такіх жахах і чытаць страшна, а калі б прышлося быць там, дзе ўсё гэта адбывалася, было б яшчэ горш. Усё гэта чыстая праўда. Мне аб гэтым раскажыў пляменнік Гілеўскі Аляксей Андрэвіч у час майго прабывання на Радзіме ў 1957 годзе. Ён усю вайну быў у партызанах. Калі прыехаў з роднай старонкі назад у Амерыку, усім гаварыў аб тым, што бачыў і чуў, таксама паказваў фільм, які зняў на Радзіме. У 14 нумарах газеты прачытаў артыкул «Хай не паўтарацца жахі вайны». Цяжка чытаць аб тых гітлераўскіх вылюдках, якія адбіралі дзяцей ад маці і душылі іх нагамі. А некалькіх з іх прыбылі сюды, і міласцівая Амерыка прыняла іх пад сваё крыльцо. Я на свае вушы чуў, як адзін тут гавараў, што касіў людзей направа і налева. Я яму сказаў, што яго рукі і зараз у людской крыві. У Амерыцы жыву з 1913 года. Калі ў 1917 годзе на ўвесь свет стала вядома, што адбылося ў Расіі, многія з эмігранцтваў імкнуліся на Радзіму, але не ўсе мелі такую магчымасць, таў некаторыя не мелі нават грошай на вопратку для сябе. Так некаторыя не мелі нават грошай на вопратку для сябе. Так і застаўся тут жыць. Увесь час перапісваюся са сваякамі і сваю Радзіму не забуду ніколі.

ГІЛЕУСКИ Іван Васільевіч.

ЗША.

Таварышы! Дзякую за ўвагу да мяне. Я сам беларус з горада Рагачова былой Магілёўскай губерні. Мне ўжо 75 год, але я памятаю і люблю сваю Радзіму. Ваша газета мне вельмі падабаецца. Хоць пісаць за гэтыя гады развучыўся, але чытаю добра.

Іван КАВАЛЕУ.

ЗША.

Н а р а д ж э н н е г о р д а с ц і

Аляксей СЛЕСАРЭНКА

За мяжой часам можна чуць бязглуздыя сцверджанні аб «русіфікацыі» Беларусі. Людзям, якія распаўсюджваюць гэтую хлусню, не па сэрцу той неабвержны факт, што іменна дзякуючы ленінскай нацыянальнай палітыцы і даламозе вялікага рускага народа беларускі народ упершыню ў гісторыі атрымаў сваю дзяржаўнасць і магчымасць развіваць нацыянальную культуру, не цурацца сваёй мовы, а любіць яе і ганарыцца ёю. Як у штодзённым жыцці ажыццяўляецца тое, што называецца ленінскай нацыянальнай палітыкай, пацярджваюць і нататкі чытальніка беларускіх твораў, артыста жывога беларускага слова Аляксея Слесарэнкі, якія мы друкуем ніжэй.

У 1934 г. маладыя кінарэжысёры з «Белдзяржкіно» Іосіф Бахар і Павел Малчанаў, шукаючы выканаўцаў на дзіцячыя ролі ў кінафільме «Палескія рабінзоны» (па апавесці Янкі Маўра), натрапілі на мяне. Спачатку мне задалі шэраг эцюдаў, а потым напрасілі што-небудзь прачытаць. Я прачытаў раздзел «Дырэктар» з «Новай зямлі» Якуба Коласа. Чытанне было вучнёўскае, але выклікала аднадушнае рашэнне зняць «пробу» на кінаплёнку і ў выпадку ўдачы канчаткова зацвердзіць мяне на ролю.

Беларуская кінастудыя знаходзілася тады ў Ленінградзе

на славутым канале Грыбаедава. Не гаворачы ўжо аб хвалючай перспектыве здымацца ў кіно, першае ў жыцці падарожжа ў Ленінград — горад рэвалюцыі, дзе кожны камень — гэта гісторыя, было і само па сабе найвялікшым шчасцем для мяне.

Творчыя работнікі далёкай ад рэспублікі кінастудыі сустрэлі хлопца па-зямляцку ветліва і гасцінна. Асабліва прыхільна паставіўся да мяне малады, поўны жыццёвай і творчай энергіі кінарэжысёр Павел Сцяпанавіч Малчанаў. Мы з ім аказаліся землякамі — абодва з Гомельшчыны.

У тых дні на кінастудыі чакалі прыезду з Мінска Якуба Коласа, Янкі Купалы і Змітрака Бядулі. Меркавалася стварыць кінафільм на матэрыяле лепшых твораў славутых беларускіх пісьменнікаў. Я быў шчаслівы прадчуваннем сустрэчы з імі. Але прыезд усё адкладваўся. І, урэшце, прыехаў адзін Змітрок Бядуля. Яму нехта сказаў, што на студыі ёсць «палескі рабінзон» з сапраўднага Палесся. Гэта зацікавіла пісьменніка, і ён знарок прыйшоў у павільён, каб пабачыць мяне. Я расхвалываўся, убачыўшы перад сабою жывога пісьменніка, творы якога вывучаў у школе і ведаў сёе-тое напаміць.

Змітрок Бядуля падрабязна распытваў пра маю вёску, бацькоў і школу. Пацікавіўся, каго я ведаю з беларускіх пісьменнікаў і якія паспеў прачытаць кніжкі. У сваю чаргу, я з вострай цікавасцю распытваў пісьменніка пра Якуба Коласа і Янку Купалу. А пасля нечакана для самога сябе пачаў чытаць яму без перадыху ўрывак з «Салаўя». Памятаю, Бядуля вельмі расчуліўся і, даслухаўшы усё да канца, знік, не сказаўшы мне ні слова. Праз нейкі час ён вярнуўся, трымаючы ў руках старанна запакаваны пачастунак. Гэта быў першы ганарар чытальніку ад удзячнага аўтара.

Доўгачаканая «проба» прайшла паспяхова. Пачаліся павільённыя кіназдымкі.

У той час у Ленінградскім тэхнікуме сцэнічнага мастацтва было спецыяльнае беларускае аддзяленне. Паміж кінастудыі і беларускімі студэнтамі Існавалі сапраўдныя дружба, моцныя і шчырыя шэфскія сувязі.

Творы Якуба Коласа, глыбока змястоўныя і надзвычай апаўдальныя па форме, займалі ў студэнцкім репертуары першачарговае месца.

Час ад часу сумесныя літаратурныя вечары-канцэрты з удзелам работнікаў студыі і беларускіх студэнтаў праводзіліся ў навучальных установах, рабочых клубах і дамах культуры. Ленінградцы палюбілі творчасць народнага песняра Беларусі, часта прасілі паўтарыць асобныя ўрывкі з «Новай зямлі», «Сымона музыкі». Засталіся ў памяці і вечары чытанняў, на якіх студэнты знаёмілі слухачоў са славутым помнікам беларускай літаратуры — паэмай «Тарас на Парнасе». Яна карысталася надзвычайным поспехам, выклікаючы ажыўленыя гаворкі і абмеркаванні.

Аднойчы давялося пачуць цікавую размову ў зале:

— Няма нічога дзіўнага, што ў народа, які нарадзіў невядомага аўтара «Тараса на Парнасе», з'явіліся такія волаты сучаснай беларускай літаратуры, як Якуб Колас, Янка Купала. — гаварыў нехта з групы рабочай моладзі.

Гэтыя словы абудзілі ў мяне патрыятычныя пачуцці і гордасць за свой народ, за родны край і яго лепшых сыноў — стваральнікаў нацыянальнай культуры. Здаецца, што іменна тады я ўпершыню адчуў і зразумеў, якое вялікае значэнне мае жывое выкананне мастацкай літаратуры.

Асноўныя падзеі нашага фільма павінны былі адбывацца на ўзлонні прыроды беларускага Палесся. Туды мы і накіраваліся. Мы абралі Ліпскі востраў, які абмываецца з усіх бакоў Сожам і рэчкай Ліпай.

Жыхары вострава і асабліва моладзь пасябралі з намі і гасцінна запрашалі на свае вечарынікі. Звычайна пасля гарачага, поўнага працоўных клопатаў здымачнага дня мы разам купаліся ў Сожы перад заходам сонца, а пасля надымаліся на строму, дзе спявалі народныя песні і бясконца танцавалі шматскладовы сялянскі вальс.

якім вельмі захапляюцца на поўдні Беларусі.

Пакрысе нашы зборышчы набылі традыцыйны характар, і аблюбованае месца атрымала назву «клуб на строме». Душою гэтага клуба быў Павел Сцяпанавіч Малчанаў. Ніхто не мог саборнічаць з ім у чытанні, спевах, віртуознай ігры на мандаліне. Усё гэта рабілася не толькі для таго, каб прабыць час. Будучы народны артыст заўсёды імкнуўся абуджаць у сваіх таварышаў добры настрой і аптымізм — якасці, без якіх у творчай працы немагчыма дасягнуць поспеху. Вачачы, што вясковая моладзь ахвотна гарнула да культуры, ён натхняўся на ўсё новыя пошукі для ўзбагачэння нашага мастацкага репертуару. Беларускія народ-

ныя казкі, вершы і п'есы Янкі Купалы, сатырычныя і гумарыстычныя апавяданні Якуба Коласа, урывкі з яго эпічных паэм — усё гэта з агністым тэмпераментам, захапляючы слухачоў, чытаў выдатны артыст на высокім берэзе Сожа. У гэты час, слухачоў таленавіта чытанні маладога Малчанава, яшчэ больш палюбіў Якуба Коласа, пісьменніка, які з маленства завалодаў маёю душою і быў неадлучны ад майей мары — стаць сапраўдным чытальнікам мастацкага слова.

Весела дзетвары рабочых і слугачых саўгаса «Шыпяны» Смалявіцкага раёна ў дзіцячым садзе, размешчаным каля прыгожага дубовага парку. Малыя многа часу праводзяць за гульнямі на паветры, у парку, збіраюць кветкі, плятуць вянікі. На здымку: дзеці на прагульцы.

3 іскрабодлага жыцця

ПАКАРАННЕ СМЕРЦЮ ЖУО АДКЛАДВАЕЦЦА

ПАРЫЖ. Міністр юстыцыі Францыі паведаміў, што ён атрымаў ад адвакатаў прыгаворанага да пакарання смерцю верхавода «культура» Жуо прашэнне аб перагледзе справы. Адвакаты падалі прашэнне, улічваючы мяккі прыгавор, вынесены Салану. Паколькі міністр юстыцыі прыняў прашэнне, прывядзенне прыгавору ў выкананне адкладваецца.

ЧАТЫРНАЦЦАТЫ ЯДЗЕРНЫ ВЫБУХ

ВАШЫНГТОН. Камісія па атамнай энергіі ЗША аб'явіла, што Злучаныя Штаты зрабілі яшчэ адзін ядзерны выбух у атмасферы ў раёне вострава Раждзства. Гэта 14-ы ядзерны выбух.

«НА ГРАНІ ЖЫЦЦЯ І СМЕРЦІ»

СТАКГОЛЬМ. Палёт амерыканскага касманаўта Карпентэра — гэта касмічная драма на грані паміж жыццём і смерцю, піша шведская газета «Стакгольмс тыднінген». Арганізацыя палёту была далёкай ад дасканаласці. Выявілася шмат тэхнічных памылак, а спуск на моры за 200 кіламетраў ад намечанага месца ледзь не каштаваў касманаўту жыцця.

«Касмічны палёт Скота Карпентэра не з'явіўся поўным поспехам, як спадзяваліся амерыканцы, — заяўляе буржуазная газета «Свенска дагбладэт». — Вядома, касманаўту ўдалося зрабіць тры віткі вакол Зямлі, але няўдача з пасадкай, якая прывяла да спынення тэлевізійнай сувязі і адбылася на вялікай адлегласці ад мяркуемага месца, сведчыць аб недахопах сур'ёзнага характару».

Газеты падкрэслваюць асабістую мужнасць амерыканскага касманаўта.

Скот Карпентэр.

ВАС ШУКАЮЦЬ СВАЯКІ І ЧАКАЮЦЬ ПРЫЯЗДЖАЙ, СЫНОК, У ГОСЦІ

Гінько Уладзіміру Рыгоравічу, які жыве ў Англіі, 73 Кляндон, Манчэстэр, ад бацькі Гінько Рыгора Сільвестравіча з вёскі Маркі Міёрскага раёна Віцебскай вобласці.

Дарагі сыноч Валодзя! Зноў турбую цябе пісьмом. І на гэты раз нават праз газету, таму што не ведаю, дзе ты зараз і што там з табой здарылася. Пісем ад цябе мы не атрымліваем ужо даўно і вельмі клопацімся пра цябе. Адкажы, калі ласка, супакой старога.

Вельмі часта да нас, на Шаркоўшчыну, прыязджаюць пагасціць людзі з-за мяжы. І як прыемна бацькам і сваякам іх! Чаму б і табе не зрабіць такую радасць мне, твайму бацьку? Хочацца паглядзець на цябе. Пагасціў бы крыху, паглядзеў бы, як мы жывём тут.

Скажу табе па-праўдзе, што цяпер і на Шаркоўшчыне стала нядрэнна, ды і вёска наша таксама стала непазнавальнай. Паглядзеў бы, якія хаты людзі аббудавалі! Я цяпер жыву ў новай хаце — купіў сабе пяцісценку. У хаце электрычнае святло, ёсць радыё. Жывём у поўным дастатку. Галя — твая сястра — вышла замуж за Градавіцкага Мечыслава. Працуе ён у Шаркоўшчынскім аддзеле

камунальнай гаспадаркі. Зараз яны чакаюць дзіцяці.

Ты ж ведаеш, што я ўжо на пенсіі. Вось і гаспадару каля дому, а маці крыху працуе ў саўгасе, не хоча сядзець дома.

Калі прыедзеш летам, пачастуем духмянымі яблыкамі. У нас ёсць свой сад — больш дзесятка яблынь, гэта з тымі, якія і ты садзіў.

Цябе тут успамінаюць твае ранейшыя сябры — Мікалай Забэла, напрыклад. Ён працуе ў Шаркоўшчыне ў маслапраме. Сын Буко Вячаслава вучыцца на трэцім курсе Гродзенскага медыцынскага інстытута, а Маргарыта ўжо працуе ўрачом. Па суседству з намі жыве Іван Маркавіч Усвяткі, ён у саўгасе працуе ветэрынарным фельчарам.

Вось бачыш, колькі навін я раскажаў табе. Дык гэта ж толькі частка. Прыязджай, паглядзі сам. У нас ёсць чаму падзівіцца.

Твой бацька Рыгор ГІНЬКО, в. Маркі Міёрскага раёна Віцебскай вобласці.

Мовай лічбаў

- ◆ Больш трох тысяч дамоў і палацаў піянераў, звыш 750 станцый юных тэхнікаў, станцый юных натуралістаў, экскурсійна-турысцкіх станцый, 1200 спартыўных школ, 170 дзіцячых паркаў адкрыты ў нашай краіне.
- ◆ У 1500 дзіцячых музычных, мастацкіх і харэаграфічных школах дзеці атрымліваюць мастацкую і музычную адукацыю.
- ◆ Больш за 186 тысяч бібліятэк пры школах і больш за 5 тысяч самастойных дзіцячых бібліятэк працуюць у нашай краіне.
- ◆ 105 тэатраў для дзяцей і юнацтва ў мінулым годзе наведана каля 19 мільёнаў юных глядачоў.

РАДЫЁ

- ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ
- Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.
- Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;
- НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
- Па серадах — ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 31 метр (ці 9520 кілагерцаў) і на хвалі 41 метр (ці 7380 кілагерцаў); па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалях 30,83 метра і 227 метраў.
- НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
- Па серадах — ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 31 метр (ці 9520 кілагерцаў) і на хвалі 41 метр (ці 7380 кілагерцаў); па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалях 30,83 метра і 227 метраў.
- НАШ АДРАС
- Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Для пісьмаў: Мінск, паштовая скрынка № 14.
- ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ
- Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-Йоркскаму
- РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ